

ВЛИЯНИЕ НА КРЪВОВЗЕМАНЕТО ВЪРХУ ОРГАНИЗМА НА ДОНОРА

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм,

Кръводаряване

Известно е, че актът на кръводаряване обединява тясно специфични медицински елементи с психо-социални елементи от формирането и поведението, както на отделния индивид, така и на цялото общество.

КРЪВОДАРЯВАНЕ

Кой може да дарява кръв?

- ▶ Всеки здрав човек на възраст от 18 до 65 години, който тежи повече от 50 кг, не е приемал никакви медикаменти поне 48 часа и за когото лекар прецени, че кръводаряването не застрашава здравето му и дарената от него кръв е безопасна за болните, нуждаещи се от нея, може да стане дарител.
Мъжете могат да даряват кръв 5 пъти в рамките на една календарна година, а жените - 4 пъти, като интервалът между две кръводарявания трябва да бъде минимум 2 месеца.

Как да се подготви всеки кандидат за кръводаряването?

- ▶ Два-три дни преди акта на кръводаряване човек трябва да се храни редовно и разнообразно - това заздравява силите на организма и повишава качеството на кръвта. Кръводаряването не трябва да се извършва на гладно. Кръводарителя трябва да е сигурен, че е здрав и отпочинал. След кръводаряването се приемат повече калорични течности и храни.

КРЪВОДАРЯВАНЕ

Каква е процедура за даряване на кръв?

- ▶ Попълва се въпросник относно вашето здравословно състояние.
- ▶ Следват:
- ▶ Преглед и личен разговор с лекар.
- 1. Предварително изледване на кандидат кръводарителя - вземат се няколко капки кръв от пръста за експресно определяне на кръвна група и хемоглобин. Ако хемоглобинът е под 125 г/л за жените и под 135 г/л за мъжете, кръводаряването не се разрешава.
- 2. Кръводаряване - количеството на дарената кръв е между 405 и 450 мл. Сакът, в които тя се събира, има специален разтвор с обем 63 мл. Той поддържа живота на кръвните клетки и благодарение на него кръвта и кръвните съставки запазват лечебните си качества в срок до 36 дни.

Важно: Ако по време на кръводаряването дарителят се почувства зле, процесът на кръвовземане се преустановява. В този случай дарената кръв няма качества да се прелее на пациент, но не се изхвърля. Използва се за производство на кръвни продукти с определен лечебен ефект.

- ▶ Описаната процедурата трае най-много 40 мин.

КРЪВОДАРЯВАНЕ

Какво се препоръчва след кръводаряване?

- ▶ Компресивната превръзка следва да остане на ръката най-малко 2 (два) часа.
- ▶ Препоръчваме да не се пуши най-малко 2 (два) часа след приключване на кръвовземането.
- ▶ Да не се натоварва ръката на убождането най-малко 4 (четири) часа след приключване на кръвовземането.
- ▶ Да приемат повече калорични течности и храни в първите 3 (три) дни след кръвовземането. През първите 24 часа обемът на взетата кръв се възстановява напълно. Вегетарианската храна не пречи за възстановяването.
- ▶ В първите часове след кръводаряването да се отбягват силно задимени, с висока температура и влажност помещения.
- ▶ Тези, които извършват професионално или любителски рискови дейности (пилотиране на самолети, управление на автобуси или влакове, работа с кранове, качване на подвижни стълби или скелета, делтапланеризъм, катерене и гмуркане), следва да изчакат най-малко 12 часа, преди да се върнат към тях.
- ▶ При появили се случайно оплаквания, които се свързват с процеса на кръводаряване, могат да се обърнат към центъра взел кръвна или към личен лекар.

КРЪВОДАРЯВАНЕ

За колко време се възстановява кръвта?

- ▶ Количествено кръвта се възстановява за около едно денонощие, а качествено - за 3-4 седмици.

Важно за кръводаряването

- ▶ Съгласно нормативната уредба в Република България дарената кръв се използва за лечение на пациенти само в пределите на страната (в редки изключения и за тежко пострадали наши сънародници в чужбина).
- ▶ Кръводарителят дарява 450 мл. кръв.
- ▶ Всички консумативи, които се използват по време на кръводаряването са индивидуални, стерилни и за еднократна употреба. Не съществува никаква възможност от заразяване със СПИН или друга инфекция, предавана по кръвен път.
- ▶ Кръводаряването е полезно. То стимулира процес на обновяване на кръвните клетки и увеличава защитните сили на организма.
- ▶ Кръводарителите получават 2 дни платен отпуск (чл. 157, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда), подкрепителна закуска и подарък, а при излично изявено желание и резултатите от направените изследвания за СПИН, хепатит В и С, сифилис и кръвна група.

КРЪВОДАРЯВАНЕ

Кой се нуждае от дарената кръв?

- ▶ Кръвта се използва за лечение при пациенти с остри кръвозагуби, причинени от травми, за лечение на тежки изгаряния, при планови и спешни хирургични и акушерски интервенции, при ABO и Rh несъвместимост на майката и плода, за лечение на злокачествени заболявания, както и за подържане живота на пациенти с различни вродени анемии и хемофилии.
- ▶ **Кой не може да дарява кръв?**
- ▶ Не се допускат хора, които страдат от заболявания като СПИН, хепатит, сифилис, туберкулоза, токсоплазмоза, бруцелоза, отосклероза и Мениеров синдром, бронхит, алергии, хроничен остеомиелит и деформации на костите, ревматизъм, язва на стомаха или дванадесетопръстника, псориазис, екземи по кожата, глаукома и т.н.
- ▶ Противопоказани са всички остри заразни болести (през време на боледуването и реконвалесцентния период). Хората, които са имали контакт със заразно болни - за период, равен на инкубационния, също не могат да даряват кръв. Проблем е наличието на сърдечно-съдово заболяване, тропически инфекции, костно-мозъчни, бъбречни и чернодробни прблеми.
- ▶ Кръводаряване не се извършва и в случаи, когато по преценка на лекаря или освидетелстващото лице този акт на съпричастност представлява опасност за здравето на дарителя.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

